

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล
บางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี *

The Promotion of Cultural Tourism in Bang Mae Mai Community : Case Study
Bang Yai Subdistrict Administrative Organization, Bang Pla Ma District, Suphanburi Province

ภัทรวรรณ ทรัพย์อินทร์ **

Phattharawat Sub-in

6414832075@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี 2) ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี และ 3) แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or Formal interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบางแม่หม้าย ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยตัวแบบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน ประกอบด้วย องค์ประกอบหลักของ CBT มีอยู่ 4 ด้าน (1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยมีการจัดอบรมการเรียนรู้ทางภูมิปัญญาและส่งเสริมบริการทางการท่องเที่ยว รวมถึงการประชาสัมพันธ์ (2) ด้านองค์กรชุมชน โดยการสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนและกลุ่มเครือข่าย (3) ด้านการจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ ต้องเข้ามาช่วยวางแผนการจัดการของกลุ่มเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (4) ด้านการเรียนรู้ โดยการจัดให้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดเส้นทางท่องเที่ยว การส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อความยั่งยืน

คำสำคัญ : การส่งเสริม, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, ชุมชนบางแม่หม้าย

Keyword : Promotion, Cultural Tourism, Bang Mae Mai Community

---

* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

** นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

ชุมชนบางแม่หม้ายเริ่มจากการเป็นหมู่บ้านเรือนไทยบางแม่หม้ายโฮมสเตย์ ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2548 แต่กลุ่มเรือนไทยได้ประสบปัญหาหลายด้านจึงทำให้กิจกรรมซบเซาไปกว่า 10 ปี และใน พ.ศ. 2560 ได้มีแรงสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ได้เข้ามาสำรวจข้อปัญหาทำวิจัยจึงเป็นแรงบันดาลใจให้กลุ่มเรือนไทยบางแม่หม้ายโฮมสเตย์และบุคคลในชุมชนมีกำลังใจในการทำงาน และได้เริ่มงานท่องเที่ยวโดยชุมชนอีกครั้งหนึ่งโดยมีกลุ่มเรือนไทยบางแม่หม้ายโฮมสเตย์เป็นตัวตั้งในการขับเคลื่อน ปรับปรุงเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชนและกิจกรรมการท่องเที่ยว สร้างการมีส่วนร่วมและผลานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ส่งผลให้การท่องเที่ยวกลับมามีชีวิตอีกครั้งหนึ่ง ด้วยวิถีชีวิตที่เรียบง่าย อธิปไตย ไม้ตรีของชาวบ้านและมากด้วยทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ไม่เหมือนใครความเชื่อภูมิปัญญาชาวบ้าน บรรยากาศท่องเที่ยววิถีชีวิต (องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่, 2566, หน้า 9)

การท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางแม่หม้าย ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เข้ามามีบทบาทในการเป็น “ตัวกลาง” ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน การเข้ามามีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านบางแม่หม้ายขององค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ ได้ช่วยสนับสนุนด้านงบประมาณจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม

ดังนั้นผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และความต้องการของชุมชนบางแม่หม้าย จึงทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องทำงานวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้เกิดกระบวนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย การวางแผนจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวครบถ้วนในทุกมิติของการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นทรัพยากร วัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน และเตรียมความพร้อมด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง จะทำให้ชุมชนได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม และก้าวเข้าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย

วิธีดำเนินการวิจัย

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่	1 คน
2. ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	1 คน
3. ประชาชนชาวบ้านผู้รู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่	1 คน
4. ผู้มีส่วนได้เสียในชุมชน	1 คน
5. กรรมการฝ่ายการท่องเที่ยวของชุมชน	1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้ 1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และ 2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้อจากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็นที่ทำการศึกษา และแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำข้อมูลที่ได้อจากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์
3. นำข้อมูลที่ได้อจากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกัน ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์
4. นำข้อมูลที่ได้อจากการเปรียบเทียบแต่ละประเด็นมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปและตีความผลการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัย ในรูปแบบพรรณนาความ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism: CBT) ของ พจนา สวนศรี (อ้างถึงใน จิราภรณ์ แก้วมณี, 2557, หน้า 15) องค์ประกอบหลักของ CBT มีอยู่ 4 ด้าน ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

จุดเด่นที่เห็นได้ชัดคือด้านธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เนื่องจากสิ่งแวดล้อมมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นการเรียนรู้ควบคู่กับการพักผ่อน จากนั้นสอดแทรกด้านวัฒนธรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ถึงการใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติ การปฏิบัติตามวิถีชีวิตของคนสมัยก่อนและอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนของตนเอง จึงได้มีการส่งเสริมส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัสวิถีธรรมชาติในชุมชน และให้เข้าถึงวิถีชีวิตในอาชีพของชุมชน

1.2 ด้านองค์กรชุมชน

คนในชุมชนต้องมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เริ่มจากปลูกฝังจิตสำนึกในสิ่งที่แต่ละคนต้องทำตั้งแต่ การพูด การมีน้ำใจ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เมื่อคนในชุมชนปฏิบัติตนจนเกิดเป็นนิสัยแล้ว ก็จะนำไปสู่การพัฒนาแก้ไขปัญหาจุดที่บกพร่อง ช่วยกันสอดส่องดูแลความเรียบร้อยในชุมชนพร้อมที่จะให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในชุมชน

1.3 ด้านการจัดการ

ทางองค์กรชุมชนและหน่วยงานของชุมชนให้ความสำคัญในด้านนี้ เนื่องจากเป็นด้านที่เป็นจุดเริ่มต้นการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้านในการท่องเที่ยว โดยการนำทักษะในด้านความรู้ความสามารถของคนในชุมชน ที่รวมตัวกันเป็นองค์กรยกระดับจุดเด่นที่มีในชุมชน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันตามหน้าที่แต่ละคนถนัด คอยแนะนำส่งเสริมและหาจุดบกพร่องเพื่อแก้ไขปรับปรุงร่วมกัน ส่งผลให้การท่องเที่ยวในชุมชนมีรูปแบบที่มีแบบแผนที่เป็นสัดส่วนสะดวกสบาย ง่ายต่อการเรียนรู้และง่ายต่อการเข้าใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่การท่องเที่ยวในชุมชนจัดขึ้น

1.4 ด้านการเรียนรู้

ทางหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและทางชุมชน ได้แบ่งงานกันให้คนที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ ได้ถ่ายทอดให้กับนักท่องเที่ยว ได้หาแนวทางการพัฒนาต่อยอดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่งได้เรียนรู้จากนักท่องเที่ยวที่เสนอแนะความคิดเห็นที่ตรงกับความต้องการ เป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

2.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

ปัญหาในด้านทรัพยากร เช่น การทิ้งขยะไม่ถูกที่ทำให้เกิดมลพิษขึ้น อีกทั้งผู้คนในชุมชนมีการประกอบอาชีพหลักที่เกี่ยวกับธรรมชาติ มันก็จะลดน้อยลงไป ทำให้สมดุลทางธรรมชาติไม่คงอยู่ในสภาพเดิม การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้จำนวนของนักท่องเที่ยวลดลงไปอย่างมาก เป็นเหตุที่ทำให้การดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ชะงักงัน ทำให้คนในชุมชนขาดรายได้ อีกทั้งปัญหาในด้านการคมนาคม เพราะการเดินทางมายังชุมชนบางแม่หม้ายก็ยังไม่มียี่สิบสองชั่วโมงความสะดวกในเรื่องของยานพาหนะ เป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากถนนสายหลัก

2.2 ด้านองค์การชุมชน

คนในชุมชนส่วนใหญ่ เป็นผู้สูงอายุคนชรา จึงมีอุปสรรคในการตอบสนองที่เข้าในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในบางด้าน ที่ต้องใช้พลังกำลังและการสื่อสารการเรียนรู้ อย่างเช่น การทำการเกษตร การหาแหล่งวัสดุอุปกรณ์ในการทำผลิตภัณฑ์งานจักสาน งานหัตถกรรมต่าง ๆ และการที่คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะต่าง ๆ กันทุกคน แน่แน่นอนว่าต้องประสบปัญหาและอุปสรรคอย่างแน่นอน ในเรื่องของ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน หลายคนหลายความคิด อาจจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งกันได้ แต่การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของคนในชุมชนเองหรือเส้นทางที่ท่องเที่ยวของชุมชน สมาชิกในชุมชนก็ได้มีส่วนร่วมในเรื่องนี้มาโดยตลอด จนช่วงที่เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้การดำเนินการดังกล่าวของชุมชนได้มีการชะลอตัวลง ทำให้การท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมชุมชนไม่ได้เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมสะดวกอย่างที่เคย

2.3 ด้านการจัดการ

ประสบปัญหาในด้านการคมนาคมเดินทางเข้าสู่ในชุมชน ด้านการจัดการทางด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ซึ่งคนในชุมชนไม่สามารถแก้ไขได้ มีผลกับผลกระทบต่อสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวได้ และในเรื่องของคนในชุมชนสามารถแสดงความคิดเห็นเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ได้ แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากในด้านของแต่ละคนไม่สามารถตกลงกันได้ว่าด้านใดควรจะดำเนินการแก้ไขก่อนหรือหลัง และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการ ประสบปัญหาขาดแคลน เช่น การที่นักท่องเที่ยวมาเยือนทางชุมชนต้องยืมสถานที่เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว จึงเป็นอุปสรรคต่อการรองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมาก อีกทั้งข้าวของ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีไม่ครบถ้วน

2.4 ด้านการเรียนรู้

ชุมชนบางแม่หม้ายขาดความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ดี ขาดการเรียนรู้เรื่องการตลาดที่ดี ขาดการเรียนรู้เรื่องการบริการนักท่องเที่ยว ขาดการเรียนรู้เรื่องการจัดการข้อมูลและการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว ควรมีการคัดเลือกข้อมูลที่สำคัญ และมีความน่าสนใจ ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม มีการเผยแพร่องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างความน่าสนใจ ขาดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ประสบปัญหาทางการเล่าเรื่อง การถ่ายทอดข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว เพราะส่วนมากเจ้าของบ้านจะมีแต่ผู้สูงอายุเป็นส่วนมาก ทำให้ข้อมูลรายละเอียดและภาษาการสื่อสารอาจทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อนได้

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

3.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

ในชุมชนควรมีการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติในชุมชนอย่างคุ้มค่า และรักษาต้องช่วยกันรณรงค์ ส่งเสริมในเรื่องมลพิษในสภาพแวดล้อมเพราะจะส่งผลให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนก็จะลดลง ควรมีแนวทางป้องกันโรคระบาด โควิด 19 ตามนโยบายของหน่วยงานรัฐบาล โดยการสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อเข้าที่พัก วัดอุณภูมิทุกครั้งที่เข้ามาท่องเที่ยว ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ ทุกครั้ง เมื่อเข้ามาในชุมชนทางชุมชนควรมีข้อเสนอแนะในด้านการเรียนรู้ แก้ไขปัญหาในกรณีที่ไม่ได้มีผู้สืบทอดความรู้ โดยการให้ผู้ที่

ความรู้ได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดลงในหนังสือ สิ่งตีพิมพ์ อัดคลิปวิดีโอ ที่มีภาพและเสียง เพื่อประกอบในการเรียนการสอน ให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจในการเรียนรู้ถึงเอกลักษณ์ชุมชน

3.2 ด้านองค์กรชุมชน

การสร้างผู้นำแต่ละกลุ่มให้ทำงานอย่างเข้มแข็ง และมุ่งมั่น โดยสร้างขวัญและกำลังใจให้มาก ๆ ทำทุกวิถีทาง ไม่ปล่อยให้ผู้นำโดดเดี่ยว เมื่อมีปัญหาต้องเข้าไปช่วยแก้ไขและเติมเต็ม จัดกิจกรรมเสริมตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง เพิ่มจำนวนคนในการทำงานแต่ละด้านอย่างเพียงพอ และที่สำคัญปลูกฝังสร้างเด็กรุ่นใหม่เข้ามาช่วยสืบทอดให้ครบทุกด้าน ทำงานอย่างเชื่อมโยงสอดคล้องประสานงานอย่างมีส่วนร่วม ในชุมชนต้องมีมาตรการป้องกันโรคโควิด เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับคนในชุมชน อบรม การเรียนรู้ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยว ที่สำคัญอะไรที่ทำแล้วมีรายได้ก็อาจเป็นแรงกระตุ้นให้คนในชุมชนอยากทำ ทั้งยังมีการจัดการงบประมาณ โดยการเรียงเรียงลำดับความสำคัญว่าด้านใด ที่มีความสำคัญมากที่สุด

3.3 ด้านการจัดการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของงบประมาณจากส่วนที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางชุมชน ในเรื่องของการจัดการเพื่อรับส่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวจากถนนสายหลักเข้ามายังในชุมชน และชุมชนร่วมกับกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ จังหวัดสุพรรณบุรี มาช่วยในการวางแผนการระบบสาธารณูปโภคขั้นใหม่ เพื่อเพิ่มในเรื่องความปลอดภัยให้กับคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวกันอย่างมีความสุข คนในชุมชนอยู่กับแบบที่แบบน้องควรเพิ่มประสิทธิภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการทำการตลาด การประชาสัมพันธ์ให้มีความไว เข้าถึงได้ง่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมประชุมเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในด้านการจัดการงบประมาณ โดยการเรียงเรียงลำดับ ความสำคัญว่าด้านใด ที่มีความสำคัญมากที่สุด

3.4 ด้านการเรียนรู้

ต้องการได้มีการอบรมแก่ผู้นำเที่ยวและอาสาวิทยากร ให้มีความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ ให้รับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชน และลงมือทำการฝึกอาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้ ไปถ่ายทอดให้แก่นักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติ หรือคนไทยได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ จัดการเรียนรู้เรื่องมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมให้คนในชุมชนบางแม่หม้ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวบนฐานทรัพยากรและการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน และดึงภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนงบประมาณ จัดการเรียนรู้เรื่อง ส่งเสริมนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้การสัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมการทำสื่อ หรือนิทรรศการให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น ท่องเที่ยว อนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของประเพณีแบบดั้งเดิม ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มากขึ้น

อภิปรายผล

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

คนในชุมชนใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ด้านวัฒนธรรมนั้นเกิดจากบรรพบุรุษที่ถูกสืบทอดกันต่อมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จุดเด่นที่เห็นได้ชัดคือด้านธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการมาสัมผัส เนื่องจากสิ่งแวดล้อมมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นการเรียนรู้ควบคู่กับการพักผ่อน จากนั้นสอดแทรกด้านวัฒนธรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ถึงการใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติ การปฏิบัติตามวิถีชีวิตของคนสมัยก่อนและอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนของตนเอง จึงได้มีการส่งเสริมส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัสวิถีธรรมชาติในชุมชน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว และให้เข้าถึงวิถีชีวิตในอาชีพของชุมชน สิ่งที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทั้งสิ้น ทั้งหมดนี้จะส่งเสริมดึงดูดความสนใจให้กับนักท่องเที่ยวมาใช้ชีวิต ส่วนในเรื่องของวัฒนธรรมที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยว เมื่อทุกอย่างถูกฟื้นฟูให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้นและที่ก็จะส่งผลกับการท่องเที่ยวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก จันทร์เกตุ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง *การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : ชุมชนเกาะยอ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ได้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม* โดยมีการจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ดังนี้ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจัดทำหนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่น เช่น อบต. หมู่บ้านในเขตพื้นที่การท่องเที่ยว เพื่อให้จัดหาอาสาสมัครหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยว เพื่อช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนที่เป็นธรรมชาติ และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า "...มีการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัสวิถีธรรมชาติในชุมชน..."(ปราชญ์ชาวบ้านผู้ทราบข้อมูลในพื้นที่, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มิถุนายน 2566)

2. ด้านองค์กรชุมชน

ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นใน ทุก ๆ ด้านเพราะทุกคนคือเจ้าของชุมชน ซึ่งคนในชุมชนนั้นมีความรู้มีประสบการณ์ความชำนาญในด้านต่างๆเป็นอย่างดี และมีความเข้มแข็งเพราะทำเป็นอาชีพกันอยู่แล้ว แต่ที่เน้นหลัก ๆ คือ คนในชุมชนต้องมีความพร้อมใน ทุก ๆ ด้าน เริ่มจากปลูกฝังจิตสำนึกในสิ่งที่แต่ละคนต้องทำตั้งแต่ การพูด การมีน้ำใจ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เมื่อคนในชุมชนปฏิบัติตนจนเกิดเป็นนิสัยแล้ว ก็จะนำไปสู่การพัฒนาแก้ไขปัญหาคอขวดที่บกพร่อง ช่วยกันสอดส่องดูแลความเรียบร้อยในชุมชนพร้อมที่จะให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพร มิตรวงศ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง *การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า* เงื่อนไขที่ส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบางน้ำผึ้ง ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยระบบการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การมีผู้นำที่เข้มแข็ง การที่ผู้นำมีแนวคิดที่กว้างไกล มองเห็นการเปลี่ยนแปลงของโลก กล่าวคือ กล่าวทำ กล่าวตัดสินใจ 2) บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่คอยสนับสนุนงบประมาณ สถานที่ และคอยให้คำปรึกษาด้านการจัดการการท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการจัดประชุม เสวนาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 3) กระบวนการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่าย และความไว้วางใจ โดยทั้งหมดเป็นลักษณะของการทำงานเป็นทีม และเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาและหาข้อแก้ไข ซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการบริหารจัดการชุมชนจนประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า "...ชุมชนต้องมีการรวมตัวกันเพื่อที่จะได้ส่งเสริม แนะนำ หาจุดบกพร่อง

แก้ไข...”(ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มิถุนายน 2566)

3. ด้านการจัดการ

ทางองค์กรชุมชนและหน่วยงานของชุมชนให้ความสำคัญในด้านนี้ เนื่องจากเป็นด้านที่เป็นจุดเริ่มต้น การเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้านในการท่องเที่ยว โดยการนำทักษะในด้านความรู้ความสามารถของคนในชุมชน ที่รวมตัวกันเป็นองค์กรยกระดับจุดเด่นที่มีในชุมชน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันตามด้านที่แต่ละคนถนัด คอยแนะนำส่งเสริมและหาจุดบกพร่องเพื่อแก้ไขปรับปรุงร่วมกัน ส่งผลให้การท่องเที่ยวในชุมชนมีรูปแบบที่มีแบบแผนที่เป็นสัดส่วนสะดวกสบาย ง่ายต่อการเรียนรู้และง่ายต่อการจัดการชุมชนแต่ยังไม่เข้าใจในการดำเนินงานประกอบกิจกรรมต่างๆที่การท่องเที่ยวในชุมชนจัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สโรชา อมรพงษ์มงคล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในมิติ ความจริงแท้และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา: เมืองมัลลิกา ร.ศ.124 จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า การจัดการของเมืองมัลลิกา มีข้อเด่นในด้านของการจัดการองค์กร และการควบคุม แต่ยังมีขาดการจัดการด้านการวางแผนและการเป็นผู้นำ

4. ด้านการเรียนรู้

ทางหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและทางชุมชน ได้แบ่งงานกันให้คนที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ ได้ถ่ายทอดให้กับนักท่องเที่ยว ได้หาแนวทางการพัฒนาต่อยอดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่งได้เรียนรู้จากนักท่องเที่ยวที่เสนอแนะความคิดเห็นที่ตรงกับความต้องการ เป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว ให้มีแนวความคิดแบบใหม่ ทางชุมชนได้จัดกิจกรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชุมชนขึ้นมากการเรียนรู้การทำจักสานผักตบชวางานหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยวให้ได้ความสัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อกัน อีกทั้งยังสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวในชุมชนอีกทั้ง มีปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้เกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาชุมชน ที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ให้กับคนในชุมชนได้ เพื่อกระจายความรู้สู่คนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา วงศ์เจริญชัยกุล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ผลการศึกษาพบว่า 1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ วัดสังกัสรัตนคีรี (วัดเขาสะแกกรัง), วัดจันทาราม (วัดท่าซุง), วัดอุโปสถาราม (วัดโบสถ์), แม่น้ำสะแกกรัง วิถีชีวิตชาวแพลุ่มแม่น้ำสะแกกรัง, แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เกาะเทโพ, กิจกรรมถนนคนเดินตรอกโรงยา คงความเป็นเอกลักษณ์ สะท้อนเห็นถึงวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ทั้งนี้สามารถธำรงรักษาความดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า “...มีการจัดกิจกรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชุมชนขึ้นมา แสดงถึงเอกลักษณ์ของชุมชน...” (ปราชญ์ชาวบ้านผู้ทราบข้อมูลในพื้นที่, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มิถุนายน 2566)

ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมาก จึงมีปัญหาในด้านทรัพยากร เช่น การทิ้งขยะไม่ถูกที่ทำให้เกิดมลพิษขึ้น จำเป็นต้องมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้คงสภาพเดิม อีกทั้งผู้คนในชุมชนมีการประกอบอาชีพหลักที่เกี่ยวกับธรรมชาติ มันก็จะลดน้อยลงไป ทำให้สมดุลทางธรรมชาติไม่คงอยู่ในสภาพเดิม จะส่งผลทำให้มีนักท่องเที่ยวที่สนใจนั้นมีน้อยลง ทั้งในระยะช่วง ปี 2563 เป็นต้นมาได้เกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้จำนวนของนักท่องเที่ยวลดลงไปอย่างมาก เป็นเหตุที่ทำให้การดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ชะงักงันลง ทำให้คนในชุมชนขาดรายได้ อีกทั้งปัญหาในการคมนาคม เพราะการเดินทางมายังชุมชนบางแม่หม้ายก็ยังไม่มีความสะดวกสบายในเรื่องของยานพาหนะ เป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากถนนสายหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจตนา พัฒนจันทร์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนวัดตาล ตำบลบางเสด็จ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวของชุมชนวัดตาล ไม่ได้กระจายการท่องเที่ยวออกไปทั้งตำบล หรือทั่วทั้งหมู่บ้านคงอยู่ในรูปศูนย์การเรียนรู้ การที่ชุมชนมีความเข้าใจว่าชุมชนของตนเองเป็นชุมชนท่องเที่ยวเนื่องมาจากการเกิดขึ้นของที่พักโฮมสเตย์ที่ดำเนินการมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยได้รับการรับรองจากภาครัฐ รวมไปถึงการสนับสนุนปัจจัยต่างๆ จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรอิสระ เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นป้ายบอกสถานที่ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ของตุ๊กตาชาววัง ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของงานพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือชุมชนไม่สามารถจัดการตนเองได้ วิจัยเล่มนี้จึงได้นำเสนอแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้เรียนรู้ตนเองจน นำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยอาศัยแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน จากเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทย ประกอบไปด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน 2) ด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี 3) ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมชุมชน 4) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือ และสอดคล้องกับคำ ให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 กล่าวว่า "...ต้องมีข้อจำกัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม..." (กรรมาการฝ่ายการท่องเที่ยวของชุมชน, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มิถุนายน 2566)

2. ด้านองค์กรชุมชน

คนในชุมชนส่วนใหญ่ เป็นผู้สูงอายุคนชรา จึงมีอุปสรรคในการตอบสนองที่เข้าในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในบางด้าน ที่ต้องใช้พลังกำลังและการสื่อสารการเรียนรู้ อย่างเช่น การทำการเกษตร การหาแหล่งวัสดุอุปกรณ์ในการทำผลิตภัณฑ์งานจักสาน งานหัตถกรรมต่าง ๆ และการที่คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะต่าง ๆ กันทุกคน แน่แน่นอนว่าต้องประสบปัญหาและอุปสรรคอย่างแน่นอน ในเรื่องของ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน หลายคนหลายความคิด อาจจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งกันได้ แต่การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นของคนในชุมชนเองหรือเส้นทางท่องเที่ยวของชุมชนสมาชิกในชุมชนก็ได้มีส่วนร่วมในเรื่องนี้มาโดยตลอด จนช่วงที่เกิดสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้การดำเนินการดังกล่าวของชุมชนได้มีการชะงักงันลง ทำให้การท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมชุมชนไม่ได้เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมสะดวกอย่างที่เคย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ วิจิตตมโม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง *วิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุ 9 จอมในจังหวัด* ผลการวิจัยพบว่า

ด้านทรัพยากรและวัฒนธรรม ที่มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน มีโบราณสถานและโบราณวัตถุมากมาย มีงานประเพณี ได้แก่ งานสงกรานต์ งานแห่ธง วิถีชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ลาวเวียง อาหารการกินที่เป็นเอกลักษณ์ การแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์เช่นกัน ส่วนเรื่ององค์กรชุมชน ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีที่เข้าใจกัน มีผู้ให้ความรู้ในชุมชน มีผู้รู้มีทักษะในเรื่องต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ชุมชนชาติพันธุ์ลาวเวียง รู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ด้านการจัดการ เน้นการพัฒนาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมของชุมชนชาติพันธุ์ลาวเวียง มีแนวทางการพัฒนาด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนชาติพันธุ์ลาวเวียง มีการพัฒนาด้านการคมนาคม ทั้งยังมีการพัฒนาเส้นทางเดินไปสู่แหล่งท่องเที่ยวให้เดินทางได้สะดวกสบายยิ่งขึ้น และด้านการเรียนรู้ มีอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาชาติพันธุ์ลาวเวียง และองค์ความรู้ให้คงอยู่อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า "...ทางองค์กรของเราต้องมีส่วนร่วมร่วมกับคนในชุมชน ในการแบ่งงานแต่ละด้าน..." (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 มิถุนายน 2566)

3. ด้านการจัดการ

ประสบปัญหาในด้านการคมนาคมเดินทางเข้าสู่ในชุมชน ด้านการจัดการทางด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ซึ่งคนในชุมชนไม่สามารถแก้ไขได้ มีผลกับผลกระทบต่อสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวได้ และในเรื่องของคนในชุมชนสามารถแสดงความคิดเห็นเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ได้ แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากในด้านของแต่ละคนไม่สามารถตกลงกันได้ว่าด้านใดควรจะดำเนินการแก้ไขก่อนหรือหลัง และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการ ประสบปัญหาขาดแคลน เช่น การที่นักท่องเที่ยวมาเยือนทางชุมชนต้องยืมสถานที่เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว จึงเป็นอุปสรรคต่อการรองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมาก อีกทั้งข้าวของ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ไม่มีครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณยวีร์ วิเศษสุนทรสกุล (2563) ได้วิจัยเรื่อง *แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดนครราชสีมา* ผลการวิจัยสรุปได้ว่า จังหวัดนครราชสีมา มีทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง โดดเด่นด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวมอญ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านโบราณสถานและโบราณวัตถุ ได้แก่ วัดมอญ เตาโองอ่าง เครื่องปั้นดินเผา ตุ่มสามโคก ตลอดจนด้านประเพณี เทศกาล อาหารการกิน การแต่งกายแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรเน้นการพัฒนาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมของชุมชนชาวมอญ อนุรักษ์และถ่ายทอดภูมิปัญญา และองค์ความรู้ให้คงอยู่อย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนาด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนชาวมอญ ควรพัฒนาด้านการคมนาคม โดยการปรับปรุงถนน และพัฒนาเส้นทางเดินทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงถึงกันตลอดจนพัฒนาด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยว ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 กล่าวว่า "...การรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ เช่น จัดการเรื่องการเดินทาง..." (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนบางแม่หม้าย, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มิถุนายน 2566)

4. ด้านการเรียนรู้

ชุมชนบางแม่หม้ายขาดความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ดี ขาดการเรียนรู้เรื่องการตลาดที่ดี ขาดการเรียนรู้เรื่องการบริการนักท่องเที่ยว ขาดการเรียนรู้เรื่องการจัดการข้อมูลและการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว ควรมีการคัดเลือกข้อมูลที่สำคัญ และมีความน่าสนใจ ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม มีการเผยแพร่องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างความน่าสนใจ ขาดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ประสบปัญหาทางการเล่าเรื่อง การถ่ายทอดข้อมูลให้กับ

นักท่องเที่ยว เพราะส่วนมากเจ้าของบ้านจะมีแต่ผู้สูงอายุเป็นส่วนมาก ทำให้ข้อมูลรายละเอียด และภาษาการสื่อสารอาจทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุวรรณ แซ่ลี (2562) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบเครือข่ายการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสมของชุมชนบ้านอาลี และชุมชนบ้านอ้อมแก้ว จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทของชุมชนบ้านอาลี และชุมชนบ้านอ้อมแก้ว มีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในรูปแบบกลุ่ม โดยมีสมาชิกเป็นคนในชุมชน แบบมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีการจัดสถานที่ต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตภูมิปัญญาชาวบ้านของชุมชน และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า "...มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ให้นักท่องเที่ยวลงมือปฏิบัติ..." (ปราชญ์ชาวบ้านผู้ทราบข้อมูลในพื้นที่, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มิถุนายน 2566)

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

ในชุมชนควรมีการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติในชุมชนอย่างคุ้มค่า รักษาทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาต้องช่วยกันรณรงค์ส่งเสริมในเรื่องมลพิษในสภาพแวดล้อมเพราะจะส่งผลให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนก็จะลดลงควรมีแนวทางป้องกันโรคระบาด โควิด 19 ตามนโยบายของหน่วยงานรัฐบาล โดยการสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อเข้าที่พัก วัตถุประสงค์ทุกครั้งเข้ามาท่องเที่ยว ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ ทุกครั้ง เมื่อเข้ามาในชุมชน ทางชุมชนควรมีข้อเสนอแนะในด้านการเรียนรู้ แก้ไขปัญหาในกรณีที่ไม่มีผู้สืบทอดความรู้ โดยการให้ผู้ที่มีความรู้ได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดลงในหนังสือ สิ่งตีพิมพ์ อัดคลิปวิดีโอ ที่มีภาพและเสียง เพื่อประกอบในการเรียนการสอน ให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจในการเรียนรู้ถึงเอกลักษณ์ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก จันทร์เกตุ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : ชุมชนเกาะยอ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ได้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมีการจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ดังนี้ 1) ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจัดทำหนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่นเช่น อบต หมู่บ้านในเขตพื้นที่การท่องเที่ยว เพื่อให้จัดหาอาสาสมัครหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยว เพื่อช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว ให้ อบต หมู่บ้านจัดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว เช่น สำนักงาน ททท.ในการช่วยเหลือให้การสนับสนุนในเรื่องการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่น่าสนใจ โดยการจัดทำสื่อโฆษณา แผ่นพับ โบปปลิว หรือการโฆษณาทางโทรทัศน์ หรือสถานีวิทยุชุมชน ท้องถิ่น ในช่วงที่มีเทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ หน่วยงานของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวร่วมกับประชาชนในพื้นที่ท่องเที่ยว ร่วมกันสนับสนุนวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน พร้อมทั้งปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เพื่อเป็นการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ หน่วยงานของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวร่วมกับประชาชนในพื้นที่การท่องเที่ยว ร่วมกันปรับปรุง บูรณะ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในด้าน ความสะอาด ความปลอดภัย และความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ปลุกฝังให้ประชาชนในชุมชนได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ของตนเองให้มากขึ้น ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละชุมชนให้มากขึ้น ภาครัฐ ภาคเอกชน และคนในพื้นที่ควรร่วมมือ

กันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนเกาะยอ อย่างยั่งยืน ควรเปิดโอกาสและประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว ให้มากขึ้นกว่านี้ซึ่งจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ควรรักษาวัฒนธรรมและเอกลักษณ์แบบดั้งเดิม ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มากขึ้น และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 กล่าวว่า "...หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมทำสื่อ หรือนิทรรศการให้นักท่องเที่ยวได้มีความรู้เพิ่มขึ้น..." (ปราชญ์ชาวบ้านผู้ทราบข้อมูลในพื้นที่, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มิถุนายน 2566)

2. ด้านองค์กรชุมชน

มีวิธีการสร้างผู้นำแต่ละกลุ่มให้ทำงานอย่างเข้มแข็ง และมุ่งมั่น โดยสร้างขวัญและกำลังใจให้มาก ๆ ทำทุกวิถีทาง ไม่ปล่อยให้ผู้นำโดดเดี่ยว เมื่อมีปัญหาต้องเข้าไปช่วยแก้ไขและเติมเต็ม จัดกิจกรรมเสริมตลอดเวลอย่างต่อเนื่อง เพิ่มจำนวนคนในการทำงานแต่ละด้านอย่างเพียงพอ และที่สำคัญปลูกฝังสร้างเด็กรุ่นใหม่เข้ามาช่วยสืบทอดให้ครบทุกด้าน ทำงานอย่างเชื่อมโยงสอดรับประสานงานอย่างมีส่วนร่วม ในชุมชนต้องมีมาตรการป้องกันโรคโควิด เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับคนในชุมชน อบรม การเรียนรู้ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยว ที่สำคัญอะไรที่ทำแล้วมีรายได้ก็อาจเป็นแรงกระตุ้นให้คนในชุมชนอยากทำ ทั้งยังมีการจัดการงบประมาณ โดยการเรียบเรียงลำดับความสำคัญว่าด้านใด ที่มีความสำคัญมากที่สุด

3. ด้านการจัดการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของงบประมาณจากส่วนที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางชุมชน ในเรื่องของการจัดการเพื่อรับส่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวจากถนนสายหลักเข้ามายังในชุมชน และชุมชนร่วมกับกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ จังหวัดสุพรรณบุรี มาช่วยในการวางแผนการระบบสาธารณูปโภคขั้นใหม่ เพื่อเพิ่มในเรื่องความปลอดภัยให้กับคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวกันอย่างมีความสุข คนในชุมชนอยู่กับแบบที่แบบหนึ่ง ควรเพิ่มประสิทธิภาพด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการทำการตลาด การประชาสัมพันธ์ให้มีความไว เข้าถึงได้ง่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมประชุมเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในด้านการจัดการงบประมาณ โดยการเรียบเรียงลำดับ ความสำคัญว่าด้านใด ที่มีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณยวีร์ วิเศษสุนทรสกุล (2563) ได้วิจัยเรื่อง *แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดนครราชสีมา* ผลการวิจัยสรุปได้ว่า จังหวัดนครราชสีมา มีทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงโดดเด่นด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวมอญ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านโบราณสถานและโบราณวัตถุ ได้แก่ วัดมอญ เตาโอ่งอ่างเครื่องปั้นดินเผา ต่อมสามโคก ตลอดจนด้านประเพณี เทศกาล อาหารการกิน การแต่งกายแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรเน้นการพัฒนาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมของชุมชนชาวมอญ อนุรักษ์และถ่ายทอดภูมิปัญญา และองค์ความรู้ให้คงอยู่อย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนาด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนชาวมอญ ควรพัฒนาด้านการคมนาคม โดยการปรับปรุงถนน และพัฒนาเส้นทางเดินทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงถึงกันตลอดจนพัฒนาด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยว ควรคู่กับการให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 กล่าวว่า "...เพื่ออำนวยความสะดวกสบายความปลอดภัยและการป้องกันตามลำดับไปแก่นักท่องเที่ยว..." (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 มิถุนายน 2566)

4. ด้านการเรียนรู้

ต้องการได้มีการอบรมแก่ผู้นำเที่ยวและอาสาวิทยากร ให้มีความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ ให้รับรู้ข้อมูลต่างๆในชุมชน และลงมือทำในการฝึกอาชีพ เพื่อนำความรู้ที่ได้ ไปถ่ายทอดให้แก่นักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติ หรือคนไทยได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ จัดการเรียนรู้เรื่องการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมให้คนในชุมชนบางแม่หม้ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวบนฐานทรัพยากรและการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน และดึงภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนงบประมาณ จัดการเรียนรู้เรื่อง ส่งเสริมนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้การสัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมการทำสื่อ หรือนิทรรศการให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น ท่องเที่ยว อนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของประเพณีได้อัลแบบดั้งเดิม ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจตนา พัฒนจันทร์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนวัดตาล ตำบลบางเสด็จ อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวของชุมชนวัดตาล ไม่ได้กระจายการท่องเที่ยวออกไปทั้งตำบล หรือทั่วทั้งหมู่บ้านคงอยู่ในรูปศูนย์การเรียนรู้ การที่ชุมชนมีความเข้าใจว่าชุมชนของตนเองเป็นชุมชนท่องเที่ยวเนื่องมาจากการเกิดขึ้นของที่พักโฮมสเตย์ที่ดำเนินการมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยได้รับการรับรองจากภาครัฐ รวมไปถึงการสนับสนุนปัจจัยต่างๆ จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรอิสระ เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นป้ายบอกสถานที่ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ของตุ๊กตาชาววัง ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของงานพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือชุมชนไม่สามารถจัดการตนเองได้ วิจัยเล่มนี้จึงได้นำเสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้เรียนรู้ตนเองจน นำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยอาศัยแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน จากเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทย ประกอบไปด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน 2) ด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี 3) ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมชุมชน 4) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือ สิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน 5) ด้านคุณภาพการบริการการท่องเที่ยวโดยชุมชน และสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 กล่าวว่า "...อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน และดึงภาครัฐมาช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณ..."(ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มิถุนายน 2566)

จากผลการศึกษา เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับองค์ประกอบหลักของ CBT ทั้ง 4 ด้าน พบว่า (1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยการจัดอบรมการเรียนรู้ทางภูมิปัญญาและส่งเสริมการบริการทางการท่องเที่ยว รวมถึงการประชาสัมพันธ์ (2) ด้านองค์กรชุมชน จากการสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน และกลุ่มเครือข่าย (3) ด้านการจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ ต้องเข้ามาช่วยวางแผนการจัดการของกลุ่มเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (4) ด้านการเรียนรู้ โดยการจัดให้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดเส้นทางท่องเที่ยว การส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเพื่อความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบในงานวิจัยของ นพวรรณ ศรีอำดี และคณะ (2561, หน้า 695 - 699) ได้ศึกษา บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบางแม่หม้าย จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจลงมติดำเนินงานตามแนวทางที่ชุมชนเห็นสมควร 2) สมาชิกในชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน การทำกิจกรรม ติดตามประเมินผล เรียนรู้ และรับผลประโยชน์ร่วมกัน 3) ชุมชนต้องรวมกันเป็นกลุ่ม เป็นชมรม หรือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อปต.)

เข้ามาเป็นตัวแทนในการทำหน้าที่และดำเนินการด้านการกำหนดทิศทางและนโยบายการบริหาร การจัดการ การประสานงาน ให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของสมาชิกในชุมชน 4) รูปแบบเนื้อหา กิจกรรมของการท่องเที่ยวชุมชนบางแม่หม้าย ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในเชิงสร้างสรรค์และลดผลกระทบในเชิงลบ 5) มีกฎ กติกา ร่วมกันจากชุมชน และยัง เสนอแนะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ควรจะช่วยเรื่องประชาสัมพันธ์ โดยการจัดทำเอกสารโฆษณา จัดทำข้อมูลพื้นฐานติดไว้ที่บริเวณศาลาบริเวณข้างที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ ทั้งยังช่วย จัดหาสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และขอค้นพบในงานวิจัยของ ชง คำเกิด และวัชรพันธ์ แสนสิทธิ์ (2562) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางแม่ หม้าย ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) บริบทของชุมชนบ้านบางแม่หม้าย มี การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในรูปแบบกลุ่มโดยสมาชิกเป็นคนในชุมชน แบบมีส่วนร่วมในการจัดการ ท่องเที่ยวโดยชุมชน มีการจัดสถานที่ต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ เรียนรู้วิถีชีวิตภูมิปัญญาชาวบ้านของชุมชนบ้านบางแม่หม้าย 2) ศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบาง แม่หม้าย มีระดับภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนที่ดี ด้านการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการอนุรักษ์และ พัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการบริหาร จัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตามลำดับ 3) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางแม่หม้าย ได้แก่ การพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางแม่หม้าย การพัฒนาการตลาดการ ท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางแม่หม้าย การพัฒนาด้านการบริการนักท่องเที่ยว การจัดการข้อมูลและการสื่อ ความหมายทางการท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนบางแม่หม้าย การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน และการป้องกันและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

ทั้งนี้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีหน้าที่ รับผิดชอบหลักในการดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและชุมชนจึงต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและแผนที่ท่องเที่ยวชุมชนโดย นำเสนอกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน (Sense of Belonging) และ สร้างความร่วมมือในการวางแผนเพื่อดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการสร้างรายได้ให้กับ ชุมชนท้องถิ่น (บัณฑิตา ตันวัฒนะ และคณะ, 2557, หน้า 55 - 62) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขอบเขต ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว และการจัดทำมาตรการทางกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจะต้อง คำนึงถึงความแตกต่างของแหล่งท่องเที่ยว ขอบเขตของกฎหมายที่ให้อำนาจ การมีส่วนร่วมของชุมชน อัตลักษณ์ของท้องถิ่น และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อให้การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย ดังกล่าวมีประสิทธิภาพจะต้องมี มาตรการการบังคับทางปกครอง มาตรการบังคับทางอาญาและมาตรการ บังคับทางแพ่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน (ณัชฎากัจฉ์ รัตนวรกานต์, 2561, หน้า 179 - 202)

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนบางแม่หม้าย : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชน ให้มีองค์ความรู้ ทักษะและความสามารถ และการดึงเยาวชนและคนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชนมากขึ้น ให้รู้คุณค่าของประวัติศาสตร์ รากเหง้าตนเอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น สืบทอดต่อไปในอนาคตอย่างยั่งยืน

2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการความรู้ การจัดการองค์การชุมชน วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวชุมชน (SWOT) สนับสนุนงบประมาณ และร่วมวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบางแม่หม้าย ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่มีมาตรฐาน

3) ควรมีการทำตลาดเชิงรุกในช่องทางที่หลากหลายทุกมิติ และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมกับชุมชนบางแม่หม้าย และควรยกระดับมาตรฐานการบริการและมาตรฐานของสินค้าแปรรูป เช่น การประชาสัมพันธ์ การพัฒนารูปแบบสินค้าที่ระลึก การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ จากผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนบางแม่หม้าย

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก จันทร์เกตุ. (2560). การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : ชุมชนเกาะยอ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิราภรณ์ แก้วมณี. (2557). การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านหัวเขาจีน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจตนา พัฒนจันทร์. (2562). การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนวัดตาล ตำบลบางเสด็จ อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณรงค์ วิจิตตธมโม. (2560). วิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุ 9 จอมในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ณัญญาภิญโญ รัตนวรกานต์. (2561). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว, วารสารร่มพฤกษ์ มหาวิทยาลัยเกริก, 36 (ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2561), 179 – 202.
- ทศพร มิตรวงศ์. (2560). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพัฒนาสังคม), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทิพย์สุวรรณ์ แซ่ลี. (2561). รูปแบบเครือข่ายการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสมของชุมชนบ้านอาลีและชุมชนบ้านอ้อมแก้ว จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

- ชง คำเกิด และ วัชรพันธ์ แสนสิทธิ์. (2562). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางแม่หม้าย ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารศิลปศาสตร์ราชชมงคลสุวรรณภูมิ, 1 (ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2562), 221 - 232.
- นพวรรณ ศรีอ่ำดี และคณะ. (2561). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบางแม่หม้าย จังหวัดสุพรรณบุรี. การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ และระดับชาติ ราชภัฏวิชัย ครั้งที่ 5 วันที่ 2-5 ธันวาคม 2561 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 695 – 699.
- ปัทมา ดันวัฒนะ และคณะ. (2557). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว: กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ท่องเที่ยวชุมชน, วารสารสิ่งแวดล้อม, 18 (ฉบับที่ 2 เมษายน – มิถุนายน 2557), 55 – 62.
- บุญยวีร์ วิเศษสุนทรสกุล. (2563). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิเคราะห์แบบวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- สโรชา อมรพงษ์มงคล. (2561). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในมิติความจริงแท้ และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา: เมืองมัลลิกา ร.ศ.124 จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกัญญา วงศ์เจริญชัยกุล. (2561). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเมืองจังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ จังหวัดสุพรรณบุรี. (2566). ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่. ค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2566. จาก <https://www.bangyai.go.th>

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

- คนที่ 1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 มิถุนายน 2566
- คนที่ 2 ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มิถุนายน 2566
- คนที่ 3 ปราชญ์ชาวบ้านผู้ทราบข้อมูลในพื้นที่, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มิถุนายน 2566
- คนที่ 4 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนบางแม่หม้าย, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มิถุนายน 2566
- คนที่ 5 กรรมการฝ่ายการท่องเที่ยวของชุมชน, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มิถุนายน 2566